

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 11/21
Luxemburg, den 2 februari 2021

Dom i mål C-481/19
DB/Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob)

En fysisk person som är föremål för en administrativ utredning avseende insiderbrott har rätt att tåga när dennes svar skulle kunna visa att vederbörande är ansvarig för en överträdelse som kan medföra administrativa sanktioner av straffrättslig karaktär eller straffrättsligt ansvar

Rätten att tåga kan emellertid inte rättfärdiga varje bristande samarbete med de behöriga myndigheterna, såsom en vägran att inställa sig till ett förhör eller förhållningsåtgärder

Den 2 maj 2012 påförde Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Nationella företags- och börskommittén, Italien) (nedan kallad Consob) DB sanktionsavgifter på totalt 300 000 euro för en administrativ överträdelse avseende insiderhandel som hade begåtts år 2009.

Consob ålade även DB en sanktionsavgift på 50 000 euro på grund av bristande samarbete. Efter att vid flera tillfällen ha begärt att tidpunkten för det förhör som han hade kallats till i egenskap av person som har kännedom om de faktiska omständigheterna skulle skjutas upp, hade DB nämligen vägrat att besvara de frågor som hade ställts till honom när han inställde sig till förhöret.

Efter det att DB:s överklagande av dessa sanktionsavgifter hade ogillats, överklagade DB till Corte suprema di cassazione (Högsta domstolen, Italien). Den 16 februari 2018 ställde den hänskjutande domstolen en prejudiciell fråga om grundlagsenlighet till Corte costituzionale (Författningsdomstolen, Italien) avseende den bestämmelse i italiensk rätt¹ som låg till grund för sanktionen på grund av bristande samarbete. Denna bestämmelse föreskriver påföljder för underlåtenhet att inom de föreskrivna fristerna efterkomma Consobs begäran eller för att försena utövandet av detta organs tillsynsfunktioner, inbegripet med avseende på den person som Consob beskyller för insiderhandel.

Corte costituzionale (Författningsdomstolen) har understrukit att insiderhandel enligt italiensk rätt utgör både en administrativ överträdelse och ett brott. Denna domstol angav vidare att den berörda bestämmelsen hade antagits i syfte att genomföra en specifik skyldighet enligt direktiv 2003/6² och att den nu utgör genomförandet av en bestämmelse i direktiv nr 596/2014³. Corte costituzionale (Författningsdomstolen) frågade därför EU-domstolen huruvida dessa rättsakter var förenliga med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), och närmare bestämt, med rätten att tåga.

¹ Artikel 187 quinquiesdecies i lagstiftningsdekret nr 58 - Testo unico delle disposizioni in materia di intermediazione finanziaria, ai sensi degli articoli 8 e 21 della legge 6 febbraio 1996, n. 52 (lagstiftningsdekret nr 58 med konsoliderade bestämmelser för finansiell verksamhet i den mening som avses i artiklarna 8 och 21 i lag nr 52 av den 6 februari 1996, av den 24 februari 1998.

² Enligt artikel 14.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmisbruk) (EUT L 96, 2003, s. 16) ska medlemsstaterna fastställa påföljder vid bristande samarbete inom ramen för en undersökning enligt artikel 12 i direktivet. I den sistnämnda artikeln anges att den behöriga myndigheten i samband med detta ska kunna begära in uppgifter från alla personer och, om så är nödvändigt, kalla till förhör och höra en person.

³ Artikel 30.1 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmisbruk (förordning om marknadsmisbruk) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG (EUT L 173, 2014, s. 1). I denna bestämmelse föreskrivs att administrativa sanktioner ska fastställas för underlåtenhet att samarbeta eller underkasta sig en utredning, en inspektion eller en sådan begäran som avses i artikel 23.2 b i förordningen. I led b i denna artikel anges att detta omfattar förhör av en person för att erhålla uppgifter.

Domstolen (stora avdelningen) anser att en fysisk person har rätt att tåga, vilken skyddas av stadgan⁴, och slår fast att direktiv 2003/6 och förordning nr 596/2014 tillåter att medlemsstaterna iakttar denna rätt inom ramen för en utredning som genomförs med avseende på en sådan person och som kan leda till fastställandet av personens ansvar för en överträdelse som kan medföra administrativa sanktioner av straffrättslig karaktär eller straffrättsligt ansvar.

Domstolens bedömning

Mot bakgrund av praxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna avseende rätten till en rättvis rättegång⁵ betonade domstolen att **rätten att tåga, som är central i begreppet "rättvis rättegång", bland annat utgör hinder för att en fysisk person som är "anklagad" åläggs påföljder för sin vägran att till den behöriga myndigheten, enligt direktiv 2003/6 eller förordning nr 596/2014, lämna svar av vilka det kan framgå att personen är ansvarig för en överträdelse som straffas med en administrativ sanktion av straffrättslig karaktär eller att personen har straffrättsligt ansvar.** Domstolen preciserade i detta avseende att rättspraxis avseende företagens skyldighet att, i samband med förfaranden som kan leda till åläggande av påföljder för konkurrensbegränsande beteenden, tillhandahålla upplysningar som senare skulle kunna utnyttjas för att fastställa deras ansvar för sådana beteenden, inte kan tillämpas analogt för att fastställa räckvidden av rätten att tåga för en fysisk person som anklagas för insiderbrott. Domstolen tillade att **rätten att tåga emellertid inte kan rättfärdiga varje bristande samarbete med de behöriga myndigheterna, såsom en vägran att inställa sig till ett förhör som planerats av dessa myndigheter eller förhållande åtgärder i syfte att skjuta upp förhöret.**

Domstolen noterade slutligen att såväl direktiv 2003/6 som förordning nr 596/2014 lämpar sig för en tolkning som är förenlig med rätten att tåga, i den meningen att de inte kräver att sanktionsåtgärder vidtas mot en fysisk person med anledning av personens vägran att, till den behöriga myndigheten, lämna svar av vilka det kan framgå att personen är ansvarig för en överträdelse som straffas med en administrativ sanktion av straffrättslig karaktär eller att personen har straffrättsligt ansvar. Under dessa omständigheter kan den omständigheten att det inte uttryckligen utesluts att en påföljd åläggs för en sådan vägran inte påverka giltigheten av dessa rättsakter. **Det ankommer på medlemsstaterna att se till att en fysisk person inte kan straffas för sin vägran att lämna sådana svar till den behöriga myndigheten.**

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

⁴ Artikel 47 andra stycket och artikel 48 i stadgan.

⁵ Rätten till en rättvis rättegång fastställs i artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950.